

SNART ÄR DET VAL!

Dags att ta reda på var partierna i Nacka står.

Välkommen till en utfrågning om:

- **Förtätning**
- **Grönområden**
- **Trafik**
- **Demokrati**

Tid: Onsdagen den 29 augusti kl. 19–21

Plats: Boo Folkets Hus, Utövägen 6, Saltsjö-Boo

Medverkande: representanter för de politiska partierna

Arrangör: Nätverket Hela Nacka

Kontakt: eva.nisser@veraciter.se

Välkommen till *Hela Nackas* hearing om förtätning, grönområden, trafik och demokrati

Onsdagen 29 augusti kl. 19

i Boo Folkets Hus, Utövägen 6 i Orminge C

Medverkande:

Sakkunniga och representanter för de politiska partierna. Öppet för frågor.

Nätverket *Hela Nacka* samlar kommuninnevånare från hela Nacka. Vi är öppna för alla och är partipolitiskt obundna. Inför valet i september 2018 vill vi ställa krav, komma med förslag och uppmana kommunens politiker till att tänka i nya banor.

Vi vill:

- att bostadsbyggandet i Nacka ska vara värdigt mot dem som redan bor här men även mot dem som ska flytta in
- att ingen förtätning sker i redan bebyggda områden innan tillräckligt antal infartsparkeringar ordnats
- att tät bebyggelse bara görs om närliggande naturliga grönområden kan garanteras
- att Nacka kommun följer lagen, agerar demokratiskt och transparent i alla processer.

Det är rimligt:

- att kunna påverka kommunen i vardagen, inte bara genom val vart fjärde år
- att samråd är en dialog, inte bara en formell process
- att inte politiker och tjänstemän 'skrattar hela vägen till lagakraftvunnen dom'.

I praktiken går det inte att utkräva ansvar av politikerna. Vi vill därför att Nacka kommun verkar aktivt för en förändring så att revisionen huvudsakligen blir en extern, professionell Kommunrevision motsvarande Riksrevisionen. Inte som idag att de egna partivännerna reviderar. Annars undergrävs medborgarnas förtroende för rättsstaten – land ska med lag byggas.

Hela Nacka vill:

- att våra politiker i Nacka kommun ska vara villiga att ta personligt ansvar, inte överträda lagen och visa respekt för kommuninnevånarna
- att likställighetsprincipen gäller, dvs förmåner och skyldigheter är lika för alla
- att kommunens arbete vilar på fakta, följer lagen, ser till att tillräcklig kompetens finns och att olagliga beslut aldrig vinner laga kraft.

Vi har valt ut några områden som vi finner har brett stöd runt om i kommunen; förtätning, kommunikationer, grönområden och hur invånare hanteras.

Förtätning

All förtätning måste ske med sans och balans. Om vi förstör livsviktiga ekosystemtjänster kan vi drabbas både fysiskt och psykiskt. Barns motorik, koncentrationsförmåga och tålamod påverkas av vilken miljö de vistas i.

Det finns dilemman som i Birka, ett av de äldsta villaområdena med nu motstridiga viljor, där kommunen bär ansvaret för att det blir en bra lösning också med hänsyn tagen till kulturmiljön.

Kommunikationer

Enligt kommunen saknas det infartsparkeringar i princip överallt och de är fullbelagda innan kl. 08.00. 60 % av infartsparkeringarna i Boo och 40 % av på Sicklaön försvinner under de kommande tre åren och i dagsläget planeras inte för nya infartsparkeringar i någon större omfattning.

Under det kommande decenniet byggs Nya Slussen, nya buss-terminaler, t-bana, ny Skurubro, nya trafikplatser, upphöjning av Saltsjöbanan och överdäckning av 222:an. Det kommer göra livet svårt för Nackaborna. Det är redan nu trångt på bussar och tåg, bilköer även om man inte åker hela vägen in till Stockholm och ont om p-platser. Måste vi då inte sansa oss och inte ösa på med 10 000-tals nya kommuninnevånare som också behöver ta sig fram i trafiken?

Vi kräver därför

- att arbetet med att ta fram infartsparkeringar ges högsta prioritet
- att nytänkande präglar arbetet med att lösa frågan om infartsparkering
- att kommunen sansar sig avseende nybyggnationer.

Vi har förslag på nytänkande

Gräv ner och spräng in p-platser. Ställ krav på dem som bygger Nacka stad att bidra med ett specificerat antal p-platser för övriga Nacka vid kommunikationsnoder. Planera för underjordsparkering vid det kommunikativa navet vid Nacka Forum och utred mindre, lokala matarbussar för dem som har långt till allmänna kommunikationer.

Grönområden

Grönytor i närheten av bostaden är centralt för människors välbefinnande. I Nacka har vi förmånen att ha ett antal stora fina områden såsom Nyckelviken, Nackareservatet och Erstavik. Men det är också viktigt att det finns grönytor nära bostäderna som Gröna Dalen, Lillängsskogen och Skuruparken. Forskning visar att avståndet till grönytor är avgörande för om de utnyttjas eller ej. Dessa grönytor ska vara "ostörda, variationsrika, naturpräglade och välskötta".

Vi ställer oss också bakom Föreningen Rädda Ältasjöns krav för Älta våtmark (se även <http://www.altasjon.nu/>).

Hur bör kommuninnevånarna behandlas?

Politiker och tjänstemän ska bemöta kommuninnevånarna som de själva skulle vilja bli bemötta. Behandla alla lika, tänk över hur gatukostnader bör hanteras visavi invånarna. Vi ställer oss bakom Boo & Lännersta Villaägareförening och Gustavsviks Fastighetsägareförenings förslag (se <http://www.boovilla.se/>).

Gör något åt Finnbodas seniorboendes försämrade situation. Vi ställer följande krav:

- Se till att den underjordiska förbindelsegången mellan äldreboendet och Danvikshem åter öppnas.
- Ställ iordning väsentligen fler parkeringsplatser närmare huset för boende och besökare och utred frågan om ett nytt garage under huset.
- Utred frågan om en hiss med gångbro ned till Finnboda varvsväg till mataffär och fler allmänna kommunikationer.

Information och kontakt

Du når oss på Facebook: <https://www.facebook.com/HelaNacka> och genom talespersonen Eva Nisser, eva.nisser@veraciter.se.

De fyra områdena förtätning, grönområden, trafik och demokrati som vi ska samtala om glider i flera fall in i varandra men så ser det ju alltid ut när vi talar om komplexa frågor.

FÖRTÄTNING

Vi menar att ingen förtätning bör ske i redan bebyggda områden innan tillräckligt antal infartsparkeringar ordnats. Men förtätning kan vara fel av andra skäl också. Vi har tre exempel.

1. Ektorpsrondellen

Här har kommunen accepterat att en ny byggnad uppförs, tätt intill en existerande hyresfastighet. De boende med balkong i söder har förlorat solljus, all utsikt och fått en total insyn. Alla boende har förlorat en gemensam uteplats på baksidan och ett par gemensamma parkeringsplatser. De boende har protesterat genom att lämna in namnlistor men i sammanträdesprotokollet från MSN står det att de haft tillfälle, men inte yttrat sig.

Vart tog deras namnlistor vägen? De fick uppenbarligen ingen vägledning hur man gör för att nå fram med protesten.

Nu står ju huset där och det går inte att ändra men frågan är:

Tycker ditt parti att det är försvarbart att hantera människors boendesituation på det sättet? (Rött kort = nej, grönt kort = ja)

Tycker ditt parti att kommuninnevånare, ur demokratisynpunkt, borde få hjälp från tjänstemännen hur de på rätt sätt ska framföra sina protester för att de ska nå er beslutsfattare? (Rött kort = nej, grönt kort = ja)

2. Talluddsvägen

Här finns en bergknalle rik på natur som åt norr och öster gränsar till tre villafastigheter och i söder till ett flerfamiljshus. Här skulle byggas två nya fastigheter som efter protester blivit en och lägre, dvs 5 våningar. Femvåningshuset ligger 20–30 meter ifrån de tre villafastigheterna. Det nya huset blir två gånger så högt som de befintliga villorna. Det är förödande ur trivselsynpunkt men också ekonomiskt för de tre villaägarna. De har köpt hus som vetter mot ett naturområde men får nu ett femvåningshus som utsikt, som förstör naturen, tar sol och skapar insyn i hem och tomt.

Det måste väl ändå finnas andra lösningar än att förstöra boendet för dessa familjer? Kan ni tänka om? (Rött kort = nej, grönt kort = ja)

Lillängsskogen

När Nacka bygger stad måste denna nya stad innehålla allt som krävs. Att ta bort delar av skogen i ett gammalt uppvuxet område som Lillängen för att bygga förskola för 200 barn är fel.

Grönområden är centrala för människors hälsa och välbefinnande och detta för Lillängsborna centrala, omtyckta och välanvända område ska inte minskas. Det kommer förmodligen i framtiden att tjäna fler människor än idag, så ytan behövs.

Det blir som en bestraffning för dem som redan bor i Lillängen att deras grönområde ska tas ifrån dem på grund av kommunens nya stadsbygge. Stadsbygget måste bära sig självt.

Lillängsborna har räddat sin skog flera gånger. Då har kommunens politiker förstått vikten av att inte bebygga skogen. Men nu kastas lystna blickar åter på skogen.

Lillängsskogens egnahemsförening har arbetat fram ett alternativt förslag som skulle lösa problemet, ge samma antal förskoleplatser och bevara skogen.

Vi vill att den planerade förskolan planeras in i det blivande stadsområdet och att Lillängsskogen skyddas från framtida projekt av liknande art. Kan vi få det löftet? (Rött kort = nej, grönt kort = ja)

Kan inte Lillängens egnahemsförenings förslag vara ett intressant alternativ? (Rött kort = nej, grönt kort = ja)

Nacka bygger stad

När Nacka bygger stad är förtätningen tydligt central. I ett stort paket med infrastruktursatsningar där T-baneavtalet väger tungt har Nacka förpliktigt sig att bygga 13 500 bostäder på Västra Sicklaön. Om inte kommunen uppfyller byggnationskravet uppstår en kostnad som i sammanhanget är felräkningspengar.

Det ger kommunen möjligheten att inte hasta fram en utbyggnad och att hinna med att ta hänsyn till viktiga värden för människorna som ska flytta dit.

Stjärnarkitekten David Chipperfield, för oss mest känd som arkitekten bakom Nobel Center, har gett ut en bok som slår ett slag för hederlig stadsplanering som kan hantera olika intressen och konflikter. Den lyfter fram vikten av oberoende sakkunskap - underlag som konsulter levererar på uppdrag av byggherrar är knappast oberoende. Slutsatsen är bland annat att det behövs starka expertinstanser. Men också en uppriktig vilja att involvera medborgarna, som annars blir frustrerade. Han pekar i boken på problemet med "marknadsdrivet byggande, styrt av kortsiktiga intressen, när städer är långsiktiga projekt" (<https://www.svd.se/alla-borde-lyssna-pa-nobel-centrets-arkitekt/i/utvalt/om/nobel-center>).

I SvD 12/8 citerar Elisabet Andersson Ulrika Åkerlund, landskapsarkitekt på Boverket: "Vi tar inte riktigt på allvar att vi behöver grönytor i våra städer. Vi tjänar mycket pengar kortsiktigt

på att exploatera, men förlorar kanske stora värden långsiktigt som inte går att kompensera”.

Kan ni dra ned på byggtakten och göra en lyckad stadsbyggnad inte bara ur ekonomiska utan också mänskliga aspekter där inga små barn växer upp på små, trånga och ljusfattiga gårdar? (Rött kort = nej, grönt kort = ja)

GRÖNOMRÅDEN

I Nacka har vi den stora förmånen att här finns stora naturreservat och inte minst Erstaviks fideikommiss. Men det finns också en hel del andra grönområden som uppskattas mycket av kommuninnevånarna. Mats Wickman skriver i SvD att ”våra kommunalpolitiker (måste) sluta betrakta all mark som inte är bebyggd som potentiellt byggbar.” (<https://www.svd.se/bryt-utvecklingen-hippa-soder-pa-vag-att-forlora-parkerna>).

När vi dessutom vet från forskning att det är oerhört viktigt både fysisk och psykiskt att ha gröna ytor nära boendet finns det några områden som vi särskilt vill lyfta fram.

Gröna Dalen

Fisksätra slår rekord i antal personer per kvadratkilometer och nu tillkommer ytterligare ett antal lägenheter. Gröna dalen tätt intill utgör en viktig grön oas för rekreation, lek, idrott och promenader. För att försäkra de boende om att denna gröna kil inte bebyggs vill vi:

att kommunen beslutar om att den ska klassificeras som en stadspark och iordningsställas som sådan. Ställer ni er bakom detta? (Rött kort = nej, grönt kort = ja)

Skuruparken

Turerna kring Skuruparken har varit åtskilliga men kommuninnevånarna och politikerna är inne på samma linje, nämligen att parken ska bli ett naturreservat. Men det finns stora skillnader i synen på hur ett naturreservat bör vara.

Idag finns ett 70-tal stugor i området, utan bygglov och utan strandskyddsdispens (utom en), en del välunderhållna, andra fallfärdiga. Det finns starka intressen både hos stugägarna och markägaren JM att behålla alla stugor. JM gav stugägarna 15-årskontrakt 2013 plus 300 kvm mark per stuga och kommunen har i år beviljat bygglov.

En del av stugorna tränger undan besökarna i parken från de vackraste ställena, det blir en privatisering av området, de kör bil till och från sina stugor rakt ut i naturen. Det förekommer, trots förbud, även permanentboende. Hur rimmar alla dessa stugor och bilkörning med ett naturreservat?

Ur antikvarisk och historiebevarande synpunkter måste inte alla stugor försvinna men den stora mängd stugor som idag finns och framför allt i de strandnära områdena gör det svårt att betrakta Skuruparken som ett naturreservat öppet för alla och envar. Märkligt nog stöder Länsstyrelsen stugägarna och JM.

Varför inte arbeta fram en avvecklingsplan som sammanfaller med kontraktens sluttidpunkt? Varför återopar inte kommunen strandskyddslagen, det kommunala självstyret och subsidiaritetsprincipen? Vad är ditt partis målsättning för Skuruparken?

Älta våtmark

Det har kommit in ett medborgarförslag om att anlägga en våtmarkspark i centrala Älta där alkärret och ytterligare mark ner mot Ältasjön blir detaljplanelagt som naturmark. Våtmarksparken skulle kunna få ett meandrande vattendrag med dammar. Syftet är att förbättra halterna av näringsämnen i Ältasjön. Detta går att kombinera med planerna på en ny idrottshall genom att flytta hallen närmare nuvarande ishall och Allianskyrkan.

Kommunen kan ansöka om LONA-bidrag. På den internationella våtmarksdagen den 2 februari i år lanserade Naturvårdsverket en våtmarkssatsning på 200 miljoner per år i tre år för anläggning och restaurering av våtmarker och man kan få upp till 90 % av kostnaden.

Ärendet ska ha varit uppe på nämndmöte i augusti. Vad kom ni fram till?

TRAFIK

Att effektivt kunna pendla till och från Nacka spelar en oerhört stor roll i många människors liv. Av både miljöskäl och annat ska vi inte ta bilen in till Stockholm. Men för att det ska fungera i vardagen krävs att man lätt kan ta sig från bostaden till allmänna kommunikationer. Detta är ett stort problem runt om i hela Nacka då infartsparkeringarna inte alls räcker till. Kommunens trafikplanerare berättar att:

1. Synpunkter från medborgare ger vid handen att det saknas infartsparkeringar.
2. De flesta infartsparkeringarna blir fullbelagda före kl. 08.00.
3. Beläggningen är generellt över 100 %.
4. 40 % av infartsparkeringarna försvinner på Sicklaön och 60 % i Boo under de närmaste tre åren.
5. I dagsläget planeras det inte nya infartsparkeringar i någon större omfattning, men däremot blir det några tillfälliga platser i Boo.
6. Ett större grepp med en infartsparkeringsplan hade dock kunnat ge svar på vilka platser som hade varit lämpliga.

Jag har gjort en kalkyl vad det kostar den enskilde att få förlängd restid med en halvtimme per dag. Det innebär en lönesänkning med ca 6 %.

Även om problemet är stort och lösningarna inte enkla ter det sig obegripligt att inte kommunen ser till att lösa detta problem. Inte med att alla ska cykla, utan:

Hur ska vi komma från bostaden till allmän kommunikation på ett rimligt sätt?

Hur många infartsparkeringar behövs och hur får vi till dem? Innan den frågan har lösts är det fullständigt orimligt att bygga fler bostäder i de uppvuxna områdena och förstärka ett redan stort problem.

När tar ni fram en infartsparkeringsplan och löser problemet?

DEMOKRATI

De gamla, traditionella partierna är i en bransch där det är rätt kämpigt idag. Missnöje har gjort att nya partier startar och några går som tåget. Ta som exempel det nystartade Demokraterna i Göteborg som i senaste opinionsmätningen seglat upp som största parti med 18,9 %.

De gamla etablerade partierna talar ofta om uppstickare som populisterna och visst kan de vara det, men absolut inte alla. Populism är när man bortser från komplikationer och bara säger sig vilja göra allt som är gott utan att veta hur. Francis Fukuyama menar att ordet populism är en etikett som den politiska eliten klistrar på politik som stöds av vanliga medborgare men som eliten inte tycker om.

Det finns naturligtvis många olika anledningar till missnöje och nya partibildningar. Olle Wästberg och Daniel Lindvall skriver i sin bok "Folkstyret i rädslands tid" att "*partierna anses ha förvandlats från folkets företrädare till exklusiva sällskap för de inflytelserika. De sägs ha fjärrmat sig från verkligheten och många anser att de i första hand drivs av partielitens intresse av att sitta kvar vid makten. Möjligheten för enskilda medlemmar att påverka ett partis politik upplevs som obefintlig.*"

Det verkar inte längre finnas en tydlig insikt om att politikerna och dess tjänstemän har sitt uppdrag och sin utkomst från oss medborgare.

Därtill är lag- och domstolstrots en utbredd verksamhet i svenska kommuner. Det visar inte minst ESO-rapporten om trotsiga kommuner. Vi tror att en bra väg vore att ändra lagstiftningen så att vi får en motsvarighet till Riksrevisionsverket på det kommunala området så att inte gamla partikollegor ska vara makthavarnas granskare. Vi hoppas att Nacka kommun vill bli en förespråkare för en sådan utveckling.

Vill ditt parti arbeta för ett Kommunrevisionsverk? (Rött kort = nej, grönt kort = ja)

Förutom exemplet med Ektorpsrondellen där protesterna så att säga inte nådde fram, vill vi med två andra fall försöka beskriva hur det kan se ut, sett från en kommuninnevärdare.

Skaftvägar

Av alla 58 kommunalt ägda skaftvägar i Nacka exklusive Älgö får 57 kommunal drift och underhåll, dvs sophämtning och snöskottning. En får det inte längre. Problemen startade med att kommunen snöröjde skaftvägen men la all snö på den ena av två fastigheters mark. Under fyra års tid har fastighetsägaren stridit mot kommunen, först för att få snön bort från tomten och sedan för att återfå den kommunala skötseln, men utan resultat. Han har anmält kommunen till JO på en rad punkter vilka lett till kritik från JO och i samtliga fall har JO gett anmälaren rätt. Men det föranleder inga större åtgärder från kommunens sida.

Vad är fastighetsägaren missnöjd med?

1. Att kommunen inte besvarar frågor – JO ger honom rätt
2. Att kommunen inte har delgivit allmän handling som man enligt lag har rätt till – JO ger honom rätt. Det tog kommunen 23 månader att verkställa – 11 månader efter JO:s skrivelse

3. Att handläggning av ärendet har dröjt oacceptabelt lång tid – JO ger honom rätt
4. Att kommunen har brustit i handläggning – JO ger honom rätt
5. Att kommunen la inkommen handling i dokumentförstörare – JO ger honom rätt

Slutresultat: kommunen anser sig inte behöva ge denne fastighetsägare kommunal skötsel längre. Beslutet motiveras så här: *”Nämnden menar att det beslutet inte är avvikande från en ”lång rad liknande vägar” i samband med detaljplaneläggning de senaste åren.”* En lång rad? Vi talar om en av 58.

Hur kan nämnden hamna i den slutsatsen?

Hur rimmar denna särbehandling med den lagstadgade likställighetsprincipen? Det låter mer som en bestraffning av en kommuninnevånare som kräver att kommunen tar sitt lagstadgade ansvar och agerar i enlighet med gällande lagstiftning.

Finnboda seniorboende

Bredvid Danvikshem finns idag ett seniorboende och fler bostäder håller på att byggas i dess närhet, kallat Finnboda trädgårdar. För de boende i seniorboendet har miljön försämrats kraftfullt.

För det första stängde Stiftelsen Danviks hospital den underjordiska gången som gav ett enkelt tillträde till både matsal på Danvikshem och busshållplats.

För det andra har deras gröna ytor i stor utsträckning spolierats genom bygget av Finnboda trädgårdar.

För det tredje finns det bara 20 bekväma parkeringsmöjligheter på 120 lägenheter. De andra får gå ett par hundra meter i backig terräng.

För det fjärde ligger mataffär, kommunikationer och annat huvudsakligen långt bort med en backig terräng däremellan.

För det femte har vardagen totalt förändrats för de boende. Sprängningar, buller och trafik precis utanför fönstret och stendamm som genom ventilationen sugts rätt in i lägenheterna. Och detta har pågått och kommer att pågå i flera år till.

Vi menar att kommunen borde:

1. Verka för att gången åter öppnas
2. Se över parkeringsfrågorna; Norra Platån bör vara ett rekreativt område och den tillkommande fastigheten måste lösa sina parkeringsfrågor utan negativ påverkan för seniorboendet. En ny trappa med över 200 steg ned till p-platser måste ses som ett hån mot seniorerna.
3. Utreda en ”Finnbodahiss” efter mönster Katarinahissen, med gångbro, som går ned till affären och kommunikationer. Vi har beräknat kostnaden till ca 20 miljoner vilket skulle kunna skrivas av på 50 år. En Finnbodahiss skulle kunna bli ett landmärke som får en viktig och praktisk betydelse inte bara för de 120 lägenheterna på seniorboendet utan också för de som bor på Danvikshem, för de 109 lägenheter i Finnboda trädgårdar men också för övriga Finnbodaområdet.

4. Dra lärdom av detta och i framtiden ta större ansvar för hur nya byggprojekt påverkar befintlig miljö och de där redan boende. Den miljö som de tvingas leva i nu är ovärdig.

Hur ser ditt parti på de fyra kraven?